

EL GOVERN DE GONZÁLEZ CONTROLA ELS GRANS DE LA PREMSA

Tots els colors de la pantalla

El Consell de ministres ha lliurat, per fi, el text del projecte de llei sobre televisió privada. Un clar atac al monopoli que els grans de la premsa havien començat a teixir al voltant dels grups que aspiren a la concessió.

Miquel Alberola

Fa una setmana, el Consell de ministres va donar llum verda al projecte de llei sobre la televisió privada, després d'haver-lo estudiat «minuciosament» en unes reunions prèvies i amb molts anys de retard. Posteriorment, el text ha estat enviat al Parlament per tal d'iniciar-ne la tramitació, i, després d'un termini dedicat a les esmenes i al debat parlamentari, passarà al Senat i serà publicat, probablement, abans de l'hivern al *Boletín Oficial del Estado*. No obstant això, la promulgació pot postergar-se, si les esmenes de devolució són rebutjades, ja que, en aquest

Dalt, Antonio Asensio.

cas, la llei haurà de ser estudiada per una ponència i després del dictamen passaria al debat del Congrés. Són, fet i fet, els mecanismes habituals del procés legislatiu.

Una llei d'intervenció i control

Des del punt de vista de la cobertura geogràfica, el model televisiu disse-

nyat pel govern obvia les possibilitats d'àmbit autonòmic, provincial i municipal, atès que les societats concessionàries hauran d'emetre una programació de cobertura estatal. Ara bé, amb una petita «concessió a la perifèria, les concessions hauran de preveure també emissions amb una cobertura de zones territorials per delimitar, contemplades en el «Plan Técnico de la Televisión Privada», el qual haurà de ser

elaborat per un organisme autònom que presidirà el ministre de Transports i aprovat pel govern a través del procediment del real decret. El PTP regularà les condicions de caràcter tècnic per garantir l'adequada prestació del servei, com ara els sistemes de transport i difusió de senyals, les bandes, els canals, les freqüències i potències d'emissió, i, tal com havíem indicat abans, la delimitació de les zones territorials.

atenent a criteris d'expressió «lliure i pluralista», a la viabilitat «tècnica i econòmica» del projecte i a la capacitat de «programació» de les societats sol·licitants i les seues previsions per a satisfer, amb la seua programació, els «interessos plurals». Les reiterades al·lusions al pluralisme en el text no amaguen una certa preocupació que legitima l'administració central per a intervenir i controlar, abans i després de les concessions. D'entrada, les societats concessionàries hauran de disposar d'una solvència mínima de 1.000 milions de pessetes, i cap dels seus socis no podrà ser-ne titular, directament o indirectament, de més del 25 per cent del capital. Ni del 15 per cent, en el cas que compartesca la titularitat superior al 15 per cent d'una publicació periòdica diària d'informació general o d'un setmanari de difusió nacional, d'una emissora de ràdio o d'una agència de notícies.

TVE, a sobre

Pel que fa a la programació, les societats concessionàries no podran superar 32 hores d'emissió setmanal, amb la qual cosa TVE se situa per damunt. El 40 per cent de la programació haurà de ser de producció estatal, i el 10 per cent, pròpia, de la societat. El 50 per cent de les pel·lícules comercials haurà de ser de producció originària de la Comunitat Europea, i mai no podran ser emeses les pel·lícules comercials que no hagen estat estrenades amb dos anys d'antelació en Espanya, o, cas de no haver-se estrenat, després de dos anys de la producció. Per un altre costat, la publicitat emesa no podrà superar el 10 per cent del total d'hores de la programació setmanal —10

minuts per hora—, i les societats concessionàries estaran obligades a difondre gratuïtament els comunicats i declaracions que el govern crega d'interès públic.

Per al compliment de les regles, el projecte de llei constitueix un «Organismo Autónomo» amb capacitat jurídica que s'encarregarà del «control i la inspecció de l'observança». Aquest organisme podrà requerir les dades i els

documents que estime de les societats concessionàries i de les societats d'accionistes que les configuren, i, en cas d'infracció, les societats concessionàries podran ser sancionades entre 500.000 pessetes i l'extinció de la concessió. Entre les possibles infraccions, convé ressaltar-ho, hi ha la resistència a la inspecció per part de l'administració central. Aquestes disposicions con-

Jesús Polanco, el principal «contrariat» pel projecte de llei.

verteixen l'«Organismo Autónomo» en un braç armat del fisco que pot arribar, impunement, allà on els inspectors d'hisenda no apleguen.

Amb tot, les concessions s'atorgaran per un termini de deu anys, prorrogable —o no— per períodes idèntics, amb la qual cosa el govern s'assegura el control informatiu, com hem insinuat, abans i després de les concessions.

¿Qui aspira a les concessions?

Ara com ara, descartada la participació «autonòmica», a l'Estat espanyol hi ha unes quantes empreses capacitades per a fer televisió, però limitades per la normativa governamental. En els últims dies s'havia apuntat la possibilitat d'una societat anomenada CITSA (Compañia Independiente de Televisión), la qual era la més propícia en l'obtenció d'un canal privat. Aquesta societat, segons hem pogut saber, encara no s'ha perfilat i és poc probable que ho faça.

En un principi, CITSA estava integrada per la Cadena SER (25 per cent), Sogetel (25 per cent) i Tevisa (60 per cent): la proporció dels percentatges,

El nombre de concessions, encara que queda sotmès a les hipotètiques modificacions tècniques d'una «possible» reforma del PTPP, és de tres, i hauran de subjectar-se als acords internacionals subscrits per Espanya en matèria de telecomunicacions i comunicacions socials. Per a accedir a les concessions, el govern espanyol convocarà oportunament un concurs públic, d'acord amb el Consell de ministres,

de fet, la fa inviable. D'una banda, la SER és propietat de Prisa (51 per cent), l'estat (25 per cent), **José Miguel Garrigues Walker** (19 per cent) i un grup no massa significatiu d'accionistes (5 per cent). SOGETEL, Sociedad General de la Televisión, és una empresa de «consulting» on participen, també i curiosament, Prisa i la SER, més una sèrie de socis o persones jurídiques que estan interessades en el projecte sense haver-ne definit la participació.

Per un altre costat, Prisa, Promotora de Informaciones, SA, que és el grup majoritari en la Ser i Sogetel, és presidida per l'ex-seminarista **Jesús de Polanco**, fundador de l'editorial Santillana, la qual controla Taurus, Alfaguara, Altea Ediciones, Mangold, Ediciones Bidasoa, Diagonal... totes les que configuren el Grupo Timón i les distribuïdores Itaca i Eurotrade. Prisa, com és sabut, és l'editora del periòdic *El País* i la propietària de l'emissora d'FM Radio El País. **Polanco** disposa de més de seixanta empreses i els seus negocis s'estenen per tot Iberoamèrica, i en el nou pastís ho té difícil, si el text actual acaba tal com és.

L'altra empresa que compartia societat amb Citsa és Tevisa, Editores Asociados de Televisión Independiente, S.A., un grup de diverses configuracions: una societat matriu formada per Antena 3, Radio 80, Espasa Calpe i Actualidad Económica, i una societat independent representada per publicacions diàries. Entre l'últim grup hi ha *La Vanguardia*, *Ultima Hora*, *Diario de Navarra*, *El Diario Vasco*, *El Heraldo de Aragón*, *Diario de Cádiz*, *Diario de Jerez*, *El diario Montañés*, *La Voz de Galicia*, *Las Provincias*, *El Norte de Castilla*, *Diario de Burgos*, *El Correo Español-El Pueblo Vasco*, *Telva* i *Radio Heraldo*. Tevisa és presidida per **Javier Godó y Muntanola**, l'editor de *La Vanguardia*, i com a vice-president, figura **Rafael Jiménez de Parga**. Els consellers d'aquesta empresa són **Juan Kindelan** (*Actualidad Económica*), **Enrique Reyna** (*Las Provincias*), **Fernando Altés** (*El Norte de Castilla*) i **Angel León** (*Diario de Burgos*). D'altra banda, Antena 3 i Radio 80 és propietat, majoritàriament, de *La Vanguardia*, *Prensa Española*, S.A., *Europa Press*, *La Voz de Galicia*, *El Diario de Cádiz* i *Ultima Hora*, a més de socis individuals, com és el cas de **Manuel Martín Ferran** i **Javier Gimeno**. A aquest grup, estan vinculats els periodistes **José Antonio Plaza** i **Jesús Hermida**.

Una altra societat que pot aspirar a la concessió és Univisión. Aquesta so-

cietat anònima es va fundar en el mes de juny de 1984 per **Antonio Asensio**, del Grupo Z, majoritari —un altre gegant controlat, doncs—; **José Luis Erviti**, director de publicacions del mateix grup; i després s'hi van unir **Ladislao Azcona**, **Narciso Ibáñez Serrador** i **José María García**. Lògicament, aquest projecte vincula la pràctica totalitat de les publicacions dependents del Grupo

hi pot haver el Grupo 16, que aquests dies està efectuant projectes de participació sense haver-se decantat per cap societat encara. D'altra banda, **Guillermo Luca de Tena**, president-editor de *Prensa Española*, S.A., editora d'*ABC* i participadora en Antena 3, ha mantingut converses amb **José Andrés Hernández**, director de la COPE, de cara a formar un grup «sòlid» on partici-

Ladislao Azcona, lligat a l'«Alternativa Asensio».

Zeta: *Interviú*, *Tiempo*, *Dinero*, *La Revista*, *Diari de Barcelona*, *La Voz de Asturias*, *Conocer*, *Viajar*, *Penthouse*, *Primera Línea*, *Guacocina*, *Nueva i Hilo & Lana*. A banda d'això, Univisión compta entre els seus socis amb *El Periódico de Catalunya*, propietat de Zeta, l'agència de servicis informatius Off the Record (OTR/Press), empresa que pertany als de Zeta de fa més de quatre anys i que proporciona diàriament unes 4.000 línies de notícies i més de 100 col·laboracions setmanals de firmes periodístiques «de pes» en el mercat espanyol. Univisión és presidida per **Antonio Asensio**, el qual va començar com a redactor esportiu en *El Correo Catalán* i en 1976 va fundar Edicions Z, i la direcció de coordinació va a càrrec de **Miguel Angel Toledano**, ex-director de TVE-1. Hem pogut saber que **Asensio** ha mantingut, recentment, contactes amb **Silvio Berlusconi**, el magnat milanès de la televisió privada, i entre els seus futurs socis hi ha **Gustavo Cisneros**. **Asensio**, per tant, hauria de cedir-los-en una gran participació o inventar d'altres fórmules que ja han començat a plantejar-se.

Després, entre les possibles societats

paria Edica, Editorial Católica, propietària de *Ya*, *La Verdad*, *Hoy*, *Ideal* i l'agència Logos.

En aquestes setmanes, mentre les diferents societats intenten aliances i busquen fórmules jurídiques —difícils o impossibles, d'entrada— encaminades a l'obtenció de les concessions, ja hi ha hagut algunes observacions sobre el projecte de llei. Les societats aspirants mantenen un silenci de «carta de ajustate», com ara Sogetel, que no ha volgut realitzar cap tipus de declaració. EL TEMPS ha pogut saber, a través d'un dels alts càrrecs de Prisa, que ells van presentar el seu projecte a **Felipe González** i que el president del govern ho va aprofitar per a restringir-los l'accés, ja que el seu president, **Jesús de Polanco**, és propietari de més del 25 per cent del capital de la societat. En conseqüència, consideren el projecte poc atractiu i, de moment, no hi pensen participar. Amb aquest plantejament, la SER també s'hi ha desmarcat per considerar el projecte inviable. El director de coordinació d'Univisión ens ha fet saber, en canvi, que ells sí que aniran al concurs. «Anem a jugar amb les seues regles —ens ha dit **Miguel Angel Toledano**—, tot i que no ens agra-

den. Ens sembla un projecte restrictiu i inquisidor, fet contra la televisió. Esperem que en el Parlament es millorà. Entre els punts aberrants del projecte de llei, per exemple, hi ha la limitació al 15 per cent dels empresaris: no s'entén que un empresari no pugui participar. Després, la limitació a les pel·lícules estrangeres provinents de fora de la Comunitat Europea tampoc no s'entén, perquè la producció del 50 per cent de pel·lícules europees és inviable: no existeixen, no se'n fan tantes. Es-

perem, com he dit, que els aspectes limitatius es milloraran».

De moment, mentre tothom busca fórmules per eludir el límit de la llei, els responsables governamentals encara no saben quan serà possible l'inici d'emissions privades, ja que la xarxa de transmissions pot costar mínimament quatre anys en la seua elaboració. Les grans ciutats, però, seran les primeres a connectar amb les noves emissions en un terme que pot resultar sorprenentment curt. □

jans de Comunicació. Diuen dins el PSPV-PSOE que el president només s'ha decidit a fer el pas quan ha vist llum verda a Madrid. Tirar ara arrere suposaria un alt preu polític. En aquesta «estrena», Joaquim Puig, subdirector de la Presidència i un dels homes clau en l'actual gabinet del president, concreta, encara més, per a EL TEMPS una possibilitat que s'aferma cada dia més.

—*El president Lerma ha dit públicament que TVV podria començar a emetre abans d'acabar l'any 88. Abans, però, caldrà constituir-ne el consell d'Administració. ¿Quan passarà aquest nomenament per les Corts valencianes?*

—Jo crec que serà immediatament després de les eleccions. La nostra intenció és que el tema passe per les noves Corts, eixides de les pròximes eleccions autonòmiques, com més aviat millor.

Crec que la Generalitat ja ha fet tot el que havia de fer. Ara passarà al nou ens tota la informació, tots els mitjans que necessita per començar a treballar. I ara ja haurà de ser l'ens qui tire avant la història i qui marque els criteris en què s'haurà de desenvolupar, amb unes premisses ja prefixades, com ara la utilització de la llengua. Tal com he dit en la clausura d'aquestes jornades, al meu parer, la televisió hauria de servir fonamentalment per a dues coses. L'una seria la normalització lingüística, la dinamització cultural global. I, l'altra, constituir un mitjà democratitzador de la societat valenciana, en el sentit que hi ha moltes persones, molts grups, que no tenen accés a la informació, que la informació, malgrat tot, continua estant molt monopolitzada.

—*El projecte de Televisió Valenciana ha suposat ja una il·lusió en sectors molt dispars de la societat valenciana, inclús en comarques que es miren amb recel el procés autonòmic global. A nivell econòmic, hi ha una gran esperança. Si el procés no fos irreversible, la marxa arrere suposaria un alt cost polític per al partit que ara governa en la Generalitat.*

—Clar. Crec que la Generalitat i el partit majoritari en aquest cas ho tenen ben assumit, políticament, almenys, des del Congrés d'Alacant, on es va reafirmar la idea. I com un compromís de la Generalitat des que el pre-

LA GENERALITAT, A FONDS

TVV, AL 88

Les III Jornades de la Informació han servit, al País Valencià, per consolidar definitivament, a nivell oficial, un projecte, la Televisió Valenciana, que cada vegada apareix més sòlid.

J. Castelló

La setmana passada se celebraven a València les «III Jornades d'Informació a la Comunitat Valenciana», organitzades per la Direcció General de Mitjans de Comunicació, adscrita al gabinet de Presidència de la Generalitat valenciana. Unes jornades que enguany s'han centrat en la futura televisió autonòmica.

En les distintes taules redones es van passar revista a tot de temes relacionats amb el món àudio-visual, amb l'audiència, la publicitat, la producció de programes, experiències de doblatge... I es va presentar oficialment el Centre de Producció de Programes de TVV, la maqueta del qual va ser exposada en les mateixes dependències. La Direcció General presentà també durant els debats el llibre *La informació a la Comunitat Valenciana*, que conté un ampli informe sobre tots els mitjans de comunicació valencians i la col·laboració de distints professionals del país, alguns dels quals començaven a pegar-se les primeres colzades entre corredors, preocupats a ocupar-se els primers càrrecs que ja sonen com a possibilitat quimèrica.

Unes Jornades fonamentals per al futur de la Televisió Valenciana. Perquè van demostrar dues coses. D'una banda, la presentació oficial d'un projecte que ja han assumit bona part dels professionals i, també, de la societat valenciana en general. De l'altra, una data. El president Joan Lerma, en una publicació editada pel seu propi gabinet assegurava: «Els tècnics que hi es-

Joaquim Puig.

tan treballant coincideixen a assenyalar que les infraestructures i el capital fix necessari podrien estar enllestits abans d'acabar el 1988. Si es compleixen aquestes previsions i es donen en RTVV les condicions adequades de desenvolupament i preparació, la TVV podria començar a emetre en aquestes mateixes dades».

Era la primera vegada que el projecte eixia, políticament, formalment dels cercles de la Direcció General de Mit-